

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах техніко-технологічної відсталості більшості промислових підприємств та відсутності інвестиційних можливостей виникає ситуація невідповідності існуючих технологій вимогам ринкового середовища і потребам у них з боку споживачів.

Основним шляхом розвитку організаційно-економічних і виробничих систем є інноваційний. Активізація інноваційної діяльності підприємства, спрямованої на подальший розвиток є можливою лише на підставі ефективного управління його техніко-технологічним розвитком або техніко-технологічним потенціалом. Механізм управління підприємством розглядається вітчизняними економістами як складова системи управління, яка впливає на фактори, від стану яких залежить результат діяльності керованого об'єкту.

Механізм управління включає: цілі управління; критерії управління (кількісний аналог цілей); фактори управління (елементи об'єкта управління та їх зв'язки, на які здійснюється вплив в інтересах досягнення поставлених цілей); методи впливу на фактори управління; ресурси управління, при використанні яких забезпечується досягнення поставлених цілей.

Іншу складову становить організація управління. Організаційні механізми управління підприємством призначені організувати його ефективну діяльність як виробничо-господарської та соціальної системи, яка діє в умовах потреб суспільства, що змінюються, та в умовах нестабільності зовнішнього середовища.

Організаційно-економічний механізм здійснює суттєвий вплив на економічні показники виробничо-господарської діяльності підприємства.

Інноваційний розвиток будь-якого підприємства ґрунтується на підставі його технічного стану і передбачає його технологічне оновлення. Таким чином, система управління техніко-технологічним розвитком підприємства є складовою загальної комплексної системи управління підприємством.

Під системою управління техніко-технологічним розвитком розуміємо складну сукупність взаємопов'язаних елементів, підсистем, процесів, зворотних зв'язків, об'єднуючих технічну та технологічну складову діяльності підприємства, які забезпечують його ефективне функціонування.

Організаційно-економічний механізм управління техніко-технологічним розвитком підприємства (ОЕМУТТРП) являє собою складову системи управління підприємством як сукупності дій, заходів з певними законами та закономірностями систем, функціями, принципами, формами і методами організації у процесі господарської та інноваційної діяльності підприємства, які спрямовані на досягнення цілей та підвищення ефективності його діяльності.

ОЕМУТТРП спрямований на ефективне управління техніко-технологічним розвитком підприємства або на розвиток техніко-технологічної бази, об'єднуючи у собі вдосконалення технічної та технологічної складових як системи, і тим самим забезпечує інноваційний розвиток підприємства.

В структурі ОЕМУТТРП вважаємо за доцільне виділити наступні складові (підсистеми): цільову підсистему; керуючу підсистему; керовану підсистему; підсистему забезпечення; функціональну підсистему; інформаційну підсистему.

Цільова підсистема включає в себе цілі, завдання та основні результати діяльності підприємства з критеріями їх оцінки.

Керуюча підсистема – це керівництво підприємства, менеджери, спеціалісти, науковці, аналітики, експерти, консультанти, новатори.

Керованою підсистемою в даному випадку виступає техніко-технологічний розвиток підприємства, спрямований на впровадження новітніх технологій, удосконалення матеріально-технічної бази та створення нової конкурентоспроможної продукції.

Підсистема забезпечення складається з виробничої, правової, ресурсної, наукової, технічної, фінансової тощо складових.

До складу функціональної підсистеми входять: планування, організація, мотивація, контроль, регулювання, аналіз, фінансування, облік.

Інформаційну підсистему відповідає як за збір та аналіз інформації про внутрішнє середовище підприємства, так і про стан зовнішнього середовища.

На організаційно-економічний механізм техніко-технологічного розвитку промислового підприємства мають вплив організаційно-економічні важелі, до яких можна віднести прогресивну організаційну структуру, стимулювання (мотивацію) працівників, систему амортизації тощо.

ОЕМУТТРП має узгоджувати та координувати взаємодію складових техніко-технологічного розвитку підприємства, оскільки підприємство, яке стає на інноваційний шлях розвитку, має в комплексі провести заміну застарілого обладнання на більш прогресивне та перейти на нову технологію виробництва (впровадження технологічних інновацій) або на гнучкі автоматизовані лінії, що є неможливим при використанні застарілого обладнання з певним ступенем морального зносу.

Таким чином, розроблений ОЕМУТТР підприємства є складною системою, ефективне функціонування якої залежить від взаємопов'язаності і взаємозгодженості всіх його підсистем і процесів, яке спрямоване на впровадження прогресивної техніки і технологій.